

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 sierpnia

№ 66.

Rok 1932.

TREŚĆ:

TRAKTAT

- Poz.: 614**—przyjaźni, koncyliacyjny i arbitrażowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką podpisany w Warszawie, dn. 4 stycznia 1932 r. 1285
- 615**—Oświadczenie rządowe z dnia 8 lipca 1932 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatu przyjaźni, koncyliacyjnego i arbitrażowego między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką, podpisanego w Warszawie, dnia 4 stycznia 1932 r. 1293

POROZUMIENIA:

- Poz.: 616**—między Polską a Czechosłowacją o cieniu chodników dywanowych, podpisane w Warszawie, dnia 12 stycznia 1931 r. 1294
- 617**—między Polską a Czechosłowacją o cieniu piwa w beczkach, podpisane w Warszawie, dnia 12 stycznia 1931 r. 1295

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

- Poz.: 618**—z dnia 8 lipca 1932 r. o hipotekach powiatowych w województwach wschodnich 1296

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.: 619**—Sprawiedliwości z dnia 27 lipca 1932 r. Instrukcja dla powiatowych wydziałów hipotecznych w województwach wschodnich 1296
- 620**—Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28 lipca 1932 r. w sprawie częściowej zmiany brzmienia artykułu 15 rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1920 r. o taryfie celnej 1300

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

- Poz.: 621**—z dnia 15 lipca 1932 r. w sprawie ratyfikacji przez Brazylię konwencji międzynarodowej dotyczącej opium, podpisanej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r. 1300

614.

TRAKTAT

przyjaźni, koncyliacyjny i arbitrażowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką podpisany w Warszawie, dn. 4 stycznia 1932 r.

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

W dniu czwartym stycznia tysiąc dziewięćset
trzydziestego drugiego roku podpisany został w War-

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces Présentes Lettres verront,
Salut;

Un Traité d'Amitié, de Conciliation et d'Arbi-
trage avec un Protocole Additionnel y annexé ayant

szawie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej traktat przyjaźni, koncyliacyjny i arbitrażowy z dołączonym do niego protokołem dodatkowym o następującem brzmieniu dosłownem:

TRAKTAT PRZYJAŹNI,

koncyliacyjny i arbitrażowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką.

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

PREZYDENT REPUBLIKI GRECKIEJ

Powodując się dobrymi stosunkami przyjaźni które szczęśliwie łączą ich odnośne narody;

szczerze pragnąc zapewnić w drodze postępowania pokojowego załatwienie sporów, które mogłyby powstać między ich krajami;

stwierdzając, że poszanowanie praw, ustalonych przez traktaty lub wynikających z prawa narodów, jest obowiązujące dla trybunałów międzynarodowych; uznając, że prawa przysługujące każdemu Państwu mogą być zmienione tylko za jego zgodą;

uważając, że szczerze przestrzeżenie, pod auspicjami Ligi Narodów, postępowania pokojowego pozwala osiągnąć załatwienie wszystkich sporów międzynarodowych;

oceniając wysoko zawarte w rezolucji z dn. 26 września 1928 r. i zwrócone do wszystkich państw zalecenie Zgromadzenia Ligi Narodów zawierania konwencji o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych;

zdecydowali urzeczywistnić w traktacie swój wspólny zamiar i wyznaczili na swych Pełnomocników:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej;

Jego Ekscelencję Pana Augusta ZALESKIEGO, Ministra Spraw Zagranicznych;

Prezydent Republiki Greckiej;

Jego Ekscelencję Pana Jerzego LAGOUDAKIS, Pośła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Republiki Greckiej w Warszawie,

którzy, po wymianie swych odnośnych pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Rozdział I.

Artykuł pierwszy.

Wysokie Strony Umawiające się oświadczają uroczyście imieniem swoich ludów, że potępiają uciekanie się do wojny celem załatwienia sporów międzynarodowych i wyrzekają się jej jako narzędzia polityki narodowej w ich wzajemnych stosunkach.

été signé à Varsovie le quatre janvier mil neuf cent trente deux entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement de la République Hellénique, Traité dont la teneur suit:

TRAITÉ D'AMITIÉ,

de Conciliation et d'Arbitrage entre la République de Pologne et la République Hellénique.

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

et

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLENIQUE

S'inspirant des bonnes relations d'amitié qui unissent heureusement leurs nations respectives;

Sincèrement désireux d'assurer, par des procédures pacifiques, le règlement des différends qui viendraient à surgir entre leurs pays;

Constatant que le respect des droits établis par les traités ou résultant du droit des gens est obligatoire pour les tribunaux internationaux;

Reconnaissant que les droits appartenant à chaque État ne sauraient être modifiés que de son consentement;

Considérant que la sincère observation, sous les auspices de la Société des Nations, des procédures pacifiques permet d'arriver au règlement de tous les différends internationaux;

Appréciant hautement la recommandation faite par l'Assemblée de la Société des Nations, dans sa résolution en date du 26 septembre 1928, à tous les États de conclure des conventions de règlement pacifique des différends internationaux;

Ont décidé de réaliser dans un Traité leur intention commune et ont désigné pour leurs Plénipotentiaires:

Le Président de la République de Pologne:

Son Excellence Monsieur August ZALESKI, Ministre des Affaires Étrangères,

Le Président de la République Hellénique:

Son Excellence Monsieur Georges LAGOUDAKIS, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de la République Hellénique à Varsovie,

lesquels, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Chapitre I.

Article premier.

Les Hautes Parties Contractantes déclarent solennellement, au nom de leurs peuples respectifs, qu'elles condamnent le recours à la guerre pour le règlement des différends internationaux et y renoncent en tant qu'instrument de politique nationale dans leurs relations mutuelles.

Artykuł 2.

Wysokie Strony Umawiające się uznają, że załatwianie lub rozstrzyganie wszystkich sporów bądź zatargów bez względu na ich naturę lub pochodzenie, które mogłyby powstać między Niemi, winno być osiągnięte zawsze tylko zapomocą środków pokojowych.

Artykuł 3.

Szczerą przyjaźń i stałe dobre porozumienie, które szczęśliwie istnieje między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Grecką zostają uroczyście potwierdzone.

Rozdział II.

O pokojowym postępowaniu wogóle.

Artykuł 4.

(1) Spory wszelkiego rodzaju, które powstałyby między Wysokimi Stronami Umawiającymi się, a które nie mogłyby być rozstrzygnięte w zwykłej drodze dyplomatycznej we właściwym terminie, przekazane będą na warunkach ustalonych przez niniejszy traktat, do załatwienia w drodze arbitrażowej lub sądowej po uprzednim, obowiązkowym lub dowolnym, stosownie do wypadku, odwołaniu się do postępowania concyljacyjnego.

(2) Zobowiązanie to stosuje się tylko do tych sporów, które powstałyby po ratyfikacji niniejszego traktatu, z powodu sytuacji bądź faktów późniejszych od tej ratyfikacji.

(3) Spory, dla których rozstrzygnięcia jest lub będzie przewidziane specjalne postępowanie przez inne obowiązujące między Stronami konwencje, będą załatwiane zgodnie z postanowieniami tych konwencji.

Artykuł 5.

(1) Jeżeli chodzi o spór, którego przedmiot według ustawodawstwa wewnętrznego jednej ze Stron, podlega kompetencji władz sądowych lub administracyjnych, wówczas Strona ta będzie mogła sprzeciwić się poddaniu sporu tego rozmaitym procedurom przewidzianym przez niniejszy traktat, zanim władza kompetentna nie wyda ostatecznego orzeczenia we właściwym terminie.

(2) Strona, która w tym wypadku zechce odwołać się do procedur przewidzianych przez niniejszy traktat, winna powiadomić o swoim zamiarze Stronę drugą w ciągu jednego roku, począwszy od daty wydania wspomnianego orzeczenia.

Rozdział III.

O postępowaniu sądowym.

Artykuł 6.

(1) Wszystkie spory, mające za przedmiot pewne prawo powoływane przez jedną z Wysokich Stron Umawiających się, a zaprzeczane przez drugą, będą

Article 2.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent que le règlement ou la solution de tous les différends ou conflits, de quelque nature ou de quelque origine qu'ils puissent être, qui pourront surgir entre Elles, ne devra jamais être recherché que par des moyens pacifiques.

Article 3.

L'amitié sincère et la constante bonne intelligence qui existe heureusement entre la République de Pologne et la République Hellénique sont solennellement confirmées.

Chapitre II.

Du règlement pacifique en général.

Article 4.

(1) Les différends de toute nature qui viendraient à s'élever entre les Hautes Parties Contractantes et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique ordinaire dans un délai raisonnable seront transmis, dans les conditions fixées par le présent Traité, à un règlement arbitral ou judiciaire, précédé, selon les cas, obligatoirement ou facultativement, d'un recours à la procédure de conciliation.

(2) Cet engagement ne s'applique qu'aux contestations qui s'élevaient après la ratification du présent Traité au sujet de situations ou de faits postérieurs à cette ratification.

(3) Les différends, pour la solution desquels une procédure spéciale est ou sera prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Parties, seront réglés conformément aux dispositions de ces conventions.

Article 5.

(1) S'il s'agit d'un différend dont l'objet, d'après la législation intérieure de l'une des Parties, relève de la compétence des autorités judiciaires ou administratives, cette Partie pourra s'opposer à ce que ce différend soit soumis aux diverses procédures prévues par le présent Traité, avant qu'une décision définitive ait été rendue dans les délais raisonnables par l'autorité compétente.

(2) La Partie qui, dans ce cas, voudra recourir aux procédures prévues par le présent Traité, devra notifier à l'autre Partie son intention dans un délai d'un an, à partir de la décision susvisée.

Chapitre III.

Du règlement judiciaire.

Article 6.

(1) Tous les litiges ayant pour objet un droit allégué par une des Hautes Parties Contractantes et contesté par l'autre, seront soumis pour jugement

przekazywane do osądzenia Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej lub, o ile jedna z dwóch Stron tego zażąda, Trybunałowi Rozjemczemu, jak to jest przewidziane niżej.

(2) Rozumie się, że wspomniane wyżej spory obejmują zwłaszcza te, o których mowa w artykule 36 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Artykuł 7.

Jeżeli spór zostanie wniesiony do Trybunału Rozjemczego, zgodnie z postanowieniami art. 6, al. 1, Strony ułożą zapis w którym ustalą przedmiot sporu, wybór arbitrów i postępowanie jakie ma być stosowane. W braku dostatecznych wskazówek lub bliższego określenia w zapisie, stosowane będą w potrzebnej mierze postanowienia Konwencji Haskiej z dnia 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Artykuł 8.

(1) Przy sporach przewidzianych w art. 6, Strony będą mogły za wspólną zgodą, zanim rozpoczną wogóle postępowanie w Stałym Trybunale Sprawiedliwości Międzynarodowej lub wszelkie postępowanie rozjemcze, odwołać się do postępowania koncyliacyjnego, przewidzianego przez niniejszy traktat.

(2) W razie odwołania się do koncyliacji i niepowodzenia tego postępowania, żadna ze Stron nie będzie mogła wnieść sporu przed Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej lub żądać utworzenia Trybunału Rozjemczego, wspomnianego w art. 7 przed upływem jednego miesiąca licząc od chwili ukończenia prac Komisji Koncyliacyjnej.

Rozdział IV.

O koncyliacji.

Artykuł 9.

Wszelkie spory między Stronami, inne aniżeli te, które są przewidziane w art. 6 i z zastrzeżeniem postanowień art. 4, będą poddane obowiązkowo postępowaniu koncyliacyjnemu zanim będą mogły stać się przedmiotem postępowania arbitrażowego.

Artykuł 10.

Spory wymienione w poprzednim artykule wnoszone będą do Stałej Komisji Koncyliacyjnej, utworzonej przez Strony w ciągu sześciu miesięcy po wejściu w życie niniejszego traktatu.

Artykuł 11.

(1) Stała Komisja Koncyliacyjna składać się będzie z pięciu członków. Każda ze Stron zamianuje po jednym członku, który będzie mógł być wybrany z pośród jej obywateli. Trzej inni komisarze będą wybrani, za wspólną zgodą z pośród obywateli mo-

à la Cour Permanente de Justice Internationale, ou, si l'une des deux Parties le demande, à un Tribunal arbitral, ainsi qu'il est prévu ci-après.

(2) Il est entendu que les différends ci-dessus visés comprennent notamment ceux que mentionne l'article 36 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 7.

Si le différend est porté devant un Tribunal arbitral conformément aux dispositions de l'art. 6, al. 1, les Parties rédigeront un compromis dans lequel elles fixeront l'objet du litige, le choix des arbitres et la procédure à suivre. A défaut d'indication ou de précisions suffisantes dans le compromis, il sera fait application dans la mesure nécessaire des dispositions de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 8.

(1) Pour les différends prévus à l'article 6, avant toute procédure devant la Cour Permanente de Justice Internationale, ou avant toute procédure arbitrale, les Parties pourront, d'un commun accord, recourir à la procédure de conciliation prévue par le présent Traité.

(2) En cas de recours à la conciliation et d'échec de cette procédure, aucune des Parties ne pourra porter le différend devant la Cour Permanente de Justice Internationale ou demander la constitution du Tribunal arbitral visé à l'article 7 avant l'expiration d'un mois à compter de la clôture des travaux de la Commission de conciliation.

Chapitre IV.

De la Conciliation.

Article 9.

Tous différends entre les Parties, autres que ceux prévus à l'article 6, et sous réserve des dispositions de l'article 4, seront soumis obligatoirement à une procédure de Conciliation avant de pouvoir faire l'objet d'un règlement arbitral.

Article 10.

Les différends visés à l'article précédent seront portés devant une Commission permanente de conciliation, constituée par les Parties dans les six mois après l'entrée en vigueur du présent Traité.

Article 11.

(1) La Commission permanente de Conciliation sera composée de cinq membres. Les Parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les trois autres commissaires seront choisis d'un commun accord parmi les

carstw trzecich; winni oni należeć do różnych narodowości, nie posiadać miejsca zwykłego swego pobytu na terytorjum Stron, ani pozostawać w ich służbie. Z pośród nich Strony wyznaczają przewodniczącego Komisji.

(2) Komisarze będą mianowani na trzy lata. Będą oni mogli być obierani ponownie. Dopóki postępowanie nie jest wszczęte, każda Strona będzie mogła zawsze dokonać zastąpienia komisarza, mianowanego przez Nią. Będzie Ona miała również prawo cofnąć swoją zgodę na mianowanie przewodniczącego.

(3) Wakanse, któreby się otworzyły wskutek śmierci, dymisji lub z jakiegokolwiek innej przyczyny, będą obsadzone w terminie jak najkrótszym w trybie ustalonym dla nominacji.

Artykuł 12.

Jeżeli mianowanie komisarzy, mających być wyznaczonymi wspólnie, nie nastąpi w terminie przewidzianym w art. 10, zadanie dokonania niezbędnych nominacji powierzone będzie trzeciemu Mocarstwu wybranemu przez Strony za wspólną zgodą lub, w razie nieosiągnięcia tej zgody, Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony o dokonanie tych mianowań.

Artykuł 13.

(1) Sprawy będą wnoszone do Stałej Komisji Koncyljacyjnej w drodze podania skierowanego do przewodniczącego przez obydwie Strony, działające za wspólną zgodą, lub w braku jej, przez jedną bądź przez drugą Stronę.

(2) Podanie, po wyłożeniu pokrótce przedmiotu sporu, zawierać będzie wezwanie do Komisji o podjęcie wszelkich zarządzeń mogących doprowadzić do pojednania.

(3) O ile podanie pochodzi od jednej tylko Strony, będzie ono niezwłocznie podane przez tę Stronę do wiadomości Stronie drugiej.

Artykuł 14.

(1) W ciągu 15 dni licząc od daty, w której jedna ze Stron wniosła spór do Stałej Komisji Koncyljacyjnej, każda ze Stron będzie mogła, w celu zbadania tego sporu zastąpić swego komisarza przez osobę posiadającą specjalną kompetencję w danej sprawie.

(2) Strona, która skorzysta z tego prawa, powiadomi niezwłocznie o tem drugą Stronę; ta ostatnia będzie miała możność w tym wypadku postąpić w ten sam sposób w terminie 15 dni licząc od daty, w której zawiadomienie do niej nadeszło.

Artykuł 15.

O ile Strony nie ułożą się inaczej, Stała Komisja Koncyljacyjna będzie się zbierała w miejscu wy-

ressortissants de tierces Puissances; ils devront être de nationalités différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties, ni se trouver à leur service. Parmi eux les Parties désigneront le Président de la Commission.

(2) Les commissaires seront nommés pour trois ans. Ils seront rééligibles. Tant que la procédure n'est pas ouverte, chaque Partie pourra toujours procéder au remplacement du commissaire nommé par elle. Elle aura aussi le droit de retirer son consentement à la nomination du président.

(3) Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient se produire par suite de décès ou de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

Article 12.

Si la nomination des Commissaires à désigner en commun n'intervient pas dans le délai prévu à l'art. 10, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties, ou, en cas de désaccord, le Président de la Confédération Suisse sera prié de procéder à ces nominations.

Article 13.

(1) La Commission permanente de Conciliation sera saisie par voie de requête adressée au président, par le deux Parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des Parties.

(2) La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

(3) Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à l'autre Partie.

Article 14.

(1) Dans un délai de quinze jours à partir de la date où l'une des Parties aura porté un différend devant la Commission permanente de Conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de ce différend, remplacer son Commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

(2) La Partie qui usera de ce droit en fera immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'agir de même dans un délai de quinze jours à compter de la date où la notification lui sera parvenue.

Article 15.

La Commission permanente de Conciliation se réunira, sauf accord contraire des Parties, au lieu

znaczonym przez jej przewodniczącego; miejsce to nie będzie mogło wszakże, znajdować się na terytorjum żadnej ze Stron.

Artykuł 16.

(1) Stała Komisja Koncyljacyjna będzie miała za zadanie wyjaśniać kwestje sporne, zbierać w tym celu wszelkie pożyteczne informacje i usiłować pojednać Strony.

(2) Po zbadaniu sprawy Komisja sformułuje w sprawozdaniu propozycje w celu załatwienia sporu.

Artykuł 17.

(1) Postępowanie przed Stałą Komisją Koncyljacyjną będzie kontradyktoryjne.

(2) Komisja sama ustali swoją procedurę, uwzględniając, z wyjątkiem odmiennych decyzji powziętych jednogłośnie, postanowienia zawarte w III tytule Konwencji Haskiej z dnia 13 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

(3) Obrady Komisji Koncyljacyjnej będą się toczyły przy drzwiach zamkniętych, o ile Komisja za zgodą Stron, nie zdecyduje inaczej.

(4) Strony będą miały prawo mianować przy Komisji agentów, doradców i rzeczoznawców, którzy służyć będą równocześnie za pośredników między Niemi a Komisją, jak również żądać przesłuchania każdej osoby, której zeznanie wydałoby się im pożyteczne.

(5) Komisja ze swej strony, będzie miała możliwość żądania wyjaśnień ustnych od agentów doradców lub rzeczoznawców obydwóch Stron jak również od wszystkich osób, których stawienie się przed nią, za zgodą ich Rządów, Komisja uznałaby za pożyteczne.

(6) Strony zobowiązują się ułatwiać prace Komisji Koncyljacyjnej, a w szczególności dostarczać jej w możliwie jak najszerszej mierze wszystkie pożyteczne dokumenty i informacje, oraz użyć wszystkich środków, któreimi One rozporządzają, według ich ustawodawstwa, aby pozwolić Komisji przeprowadzać wezwania i przesłuchania świadków lub rzeczoznawców oraz wizje lokalne.

(7) O ile Strony nie ułożą się inaczej, decyzje Komisji Koncyljacyjnej zapadają większością głosów i Komisja będzie mogła się wypowiedzieć co do istoty sporu tylko w obecności wszystkich jej członków.

Artykuł 18.

(1) Komisja Koncyljacyjna przedstawi swoje sprawozdanie w cztery miesiące licząc od dnia swej pierwszej sesji, o ile Strony nie zgodzą się na skrócenie lub przedłużenie tego terminu.

(2) Jeden egzemplarz sprawozdania wręczony będzie każdej ze Stron. Sprawozdanie nie będzie miało, ani co do przedstawienia faktów, ani co do względów prawnych, charakteru orzeczenia arbitrażowego.

désigné par son président; ce lieu ne pourra toutefois se trouver sur le territoire d'aucune des Parties.

Article 16.

(1) La Commission permanente de Conciliation aura pour tâche d'éclaircir les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles et de s'efforcer de concilier les Parties.

(2) Après examen de l'affaire elle formulera, dans un rapport, des propositions en vue du règlement du différend.

Article 17.

(1) La procédure devant la Commission permanente de Conciliation sera contradictoire.

(2) La Commission réglera elle-même la procédure, en tenant compte, sauf décisions contraires prises à l'unanimité, des dispositions contenues au titre III de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

(3) Les délibérations de la Commission de Conciliation auront lieu à huis clos, à moins que la Commission, d'accord avec les Parties, n'en décide autrement.

(4) Les Parties auront le droit de nommer auprès de la Commission des agents, conseils et experts, qui serviront en même temps d'intermédiaire entre elles et la Commission, ainsi que de demander l'audition de toute personne dont le témoignage leur paraîtrait utile.

(5) La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils ou experts des deux Parties ainsi qu'à toute personne qu'elle jugerait utile de faire comparaître, avec l'assentiment de leurs Gouvernements.

(6) Les Parties s'engagent à faciliter les travaux de la Commission de Conciliation et en particulier à lui fournir, dans la plus large mesure possible, tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user de tous les moyens dont elles disposent d'après leur législation pour lui permettre de procéder à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

(7) Sauf accord contraire des Parties, les décisions de la Commission de Conciliation seront prises à la majorité des voix et la Commission ne pourra se prononcer sur le fond du différend que si tous ses membres sont présents.

Article 18.

(1) La Commission de Conciliation présentera son rapport dans les quatre mois à compter du jour de sa première séance, à moins que les Parties ne conviennent d'abrégéer ou de prolonger ce délai.

(2) Un exemplaire du rapport sera remis à chacune des Parties. Le rapport n'aura, ni quant à l'exposé des faits, ni quant aux considérations juridiques, le caractère d'une sentence arbitrale.

(3) Komisja Koncyljacyjna ustali okres czasu w ciągu którego Strony mają się wypowiedzieć w sprawie propozycji o załatwieniu, zawartych w jej sprawozdaniu. Okres ten nie może przewyższyć dwóch miesięcy.

Artykuł 19.

(1) Podczas trwania swych prac, każdy z komisarzy otrzymywać będzie wynagrodzenie, którego wysokość będzie ustalona za wspólną zgodą Stron i którego równą część poniesie każda Strona.

(2) Koszty ogólne spowodowane działalnością Komisji Koncyljacyjnej podzielone będą w ten sam sposób.

Rozdział V.

O postępowaniu arbitrażowym.

Artykuł 20.

Jeżeli, w ciągu miesiąca następującego po zamknięciu prac Stałej Komisji Koncyljacyjnej, Strony nie dojdą do porozumienia, lub w wypadku przewidzianym w art. 6, al. 1, sprawa wniesiona będzie do Trybunału Rozjemczego, utworzonego, o ile Strony nie ułożą się inaczej, w sposób wskazany niżej.

Artykuł 21.

Trybunał Rozjemczy składać się będzie z pięciu członków. Każda Strona zamianuje po jednym członku, który będzie mógł być wybrany z pośród jej obywateli. Dwaj inni arbitrzy i superarbitr będą wybrani za wspólną zgodą z pośród obywateli mocarstw trzecich; winni oni być różnych narodowości, nie mogą mieć miejsca swego zwykłego pobytu na terytorjum Stron, ani pozostawać w ich służbie.

Artykuł 22.

(1) Jeżeli mianowanie członków Trybunału Rozjemczego nie nastąpi w ciągu 3 miesięcy licząc od chwili skierowania przez jedną ze Stron do drugiej żądania utworzenia Trybunału Rozjemczego, wówczas zadanie dokonania niezbędnych nominacji powierzone będzie trzeciemu mocarstwu, wybranemu przez Strony za wspólną zgodą.

(2) Jeżeli w tej sprawie nie nastąpi porozumienie, każda Strona wyznaczy odrębne mocarstwo i nominacje będą dokonane wspólnie przez mocarstwa w ten sposób obrane.

(3) Jeżeli w ciągu trzech miesięcy nie nastąpi wyznaczenie tych dwóch mocarstw, lub, jeżeli wyznaczone mocarstwa nie zdołają dojść do porozumienia, wówczas Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony w drodze podania jednej ze Stron, o dokonanie niezbędnych mianowań.

Artykuł 23.

(1) Strony ułożą zapis określający przedmiot sporu i procedurę jaką należy stosować.

(2) W braku dostatecznie ścisłych wskazówek w zapisie odnośnie do spraw wymienionych w po-

(3) La Commission de Conciliation fixera le délai dans lequel les Parties auront à se prononcer au sujet des propositions de règlements contenues dans son rapport. Ce délai ne dépassera pas deux mois.

Article 19.

(1) Pendant la durée de leurs travaux, chacun des Commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté de commun accord des Parties, qui en supporteront chacune une part égale.

(2) Les frais généraux occasionnés par le fonctionnement de la Commission de Conciliation seront répartis de la même façon.

Chapitre V.

Du règlement arbitral.

Article 20.

Si, dans le mois qui suivra la clôture des travaux de la Commission permanente de Conciliation, les Parties ne se sont pas entendues, ou dans le cas prévu à l'Article 6 al. 1, la question sera portée devant un Tribunal arbitral constitué, sauf accord contraire des Parties, de la manière indiquée ci-après.

Article 21.

Le Tribunal arbitral comprendra cinq membres. Chaque Partie en nommera un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les deux autres arbitres et le surarbitre seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants de tierces Puissances; ils devront être de nationalité différente, ne peuvent avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties, ni se trouver à leur service.

Article 22.

(1) Si la nomination des membres du Tribunal arbitral n'intervient pas dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une des Parties à l'autre de constituer un Tribunal arbitral, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties.

(2) Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désignera une Puissance différente et les nominations seront faites de concert par les Puissances ainsi choisies.

(3) Si dans un délai de trois mois la désignation de ces deux Puissances n'intervenait pas ou, si les Puissances désignées n'ont pu tomber d'accord, le Président de la Confédération Suisse sera prié à la requête de l'une des Parties de procéder à des nominations nécessaires.

Article 23.

(1) Les Parties rédigeront un compromis déterminant l'objet du litige et la procédure à suivre.

(2) À défaut d'indications ou de précisions suffisantes dans le compromis, relativement aux points

przednim ustępie, będą miały zastosowanie, w potrzebnej mierze, postanowienia Konwencji Haskiej z dn. 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Rozdział VI. Postanowienia ogólne.

Artykuł 24.

(1) We wszystkich wypadkach, w których spór stanowi przedmiot postępowania arbitrażowego lub sądowego, zwłaszcza jeżeli kwestja z powodu której Strony są poróżnione, wynika z czynów już dokonanych lub które mają niebawem nastąpić, Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej orzekając zgodnie z art. 41 swego Statutu, lub Trybunał Rozjemczy wskażą w terminie możliwie najkrótszym, zarządzenia prowizoryczne, jakie mają być poczynione. Strony obowiązane są zastosować się do nich.

(2) Strony zobowiązują się powstrzymać się od wszelkiego zarządzenia, mogącego odbić się szkodliwie na wykonaniu decyzji sądowej lub arbitrażowej lub na porozumieniach zaproponowanych przez Komisję Koncyljacyjną i wogóle nie podejmować żadnej czynności, jakiegokolwiek bądź rodzaju, mogącej spotęgować lub rozszerzyć spór.

Artykuł 25.

Gdyby orzeczenie sądowe lub arbitrażowe stwierdzało że pewna decyzja powzięta lub zarządzenie nakazane przez jakąkolwiek władzę jednej ze Stron będących w sporze, jest całkowicie lub częściowo sprzeczna z prawem międzynarodowym i jeżeli prawo wewnętrzne tej Strony nie pozwałoby wcale, bądź pozwałoby w niedostatecznym tylko stopniu na uchylenie skutków tej decyzji lub tego zarządzenia, Stronie poszkodowanej będzie udzielone słuszne zadośćuczynienie innego rodzaju.

Artykuł 26.

Spory dotyczące interpretacji niniejszego traktatu będą poddane Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Artykuł 27.

(1) Niniejszy traktat będzie ratyfikowany i dokumenty ratyfikacyjne będą wymienione w Atenach w czasie najkrótszym. Wejdzie on w życie w 30-tym dniu po tej wymianie.

(2) Traktat jest zawarty na przeciąg lat 5 licząc od daty wymiany ratyfikacyj.

(3) Jeżeli traktat nie będzie wypowiedziany przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, pozostanie on w mocy na nowy okres lat pięciu i tak dalej.

(4) Postępowania, które są w toku w chwili upłynięcia terminu traktatu, będą mimo wypowiedzenia traktatu przez jedną z Wysokich Stron Umawiających się prowadzone w dalszym ciągu aż do ich ukończenia.

indiqué dans l'alinéa précédent, il sera fait application, dans la mesure nécessaire, des dispositions de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907, pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

C h a p i t r e VI. Dispositions générales.

Article 24.

(1) Dans tous les cas où le différend fait l'objet d'une procédure arbitrale ou judiciaire, notamment, si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Cour Permanente de Justice Internationale, statuant conformément à l'article 41 de son Statut, ou le Tribunal arbitral, indiquera dans le plus bref délai possible les mesures provisoires qui doivent être prises. Les Parties seront tenues de s'y conformer.

(2) Les Parties s'engagent à s'abstenir de toute mesure susceptible d'avoir une repercussion préjudiciable à l'exécution de la décision judiciaire ou arbitrale ou aux arrangements proposés par la Commission de Conciliation et, en général, à ne procéder à aucun acte, de quelque nature qu'il soit, susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

Article 25.

Si la sentence judiciaire ou arbitrale déclarait qu'une décision prise ou une mesure ordonnée par une autorité quelconque de l'une des Parties en litige se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit international et si le droit interne de ladite Partie ne permettait pas ou ne permettait qu'imparfaitement d'effacer les conséquences de cette décision ou de cette mesure, il sera accordé à la Partie lésée une satisfaction équitable d'un autre ordre.

Article 26.

Les différends relatifs à l'interprétation du présent Traité seront soumis à la Cour Permanente de Justice Internationale.

Article 27.

(1) Le présent Traité sera ratifié et les instruments de ratification en seront échangés à Athènes dans le plus bref délai. Il entrera en vigueur le trentième jour après cet échange.

(2) Le Traité est conclu pour une durée de cinq ans à compter de la date de l'échange des ratifications.

(3) S'il n'est pas dénoncé six mois au moins avant l'expiration de ce terme, il demeurera en vigueur pendant une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

(4) Nonobstant la dénonciation par l'une des Hautes Parties Contractantes, les procédures engagées au moment de l'expiration du terme du Traité continueront jusqu'à leur achèvement.

NA DOWÓD CZEGO, wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy traktat i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Warszawie, dn. 4 stycznia 1932 r. w dwóch egzemplarzach.

(—) *August Zaleski*
(—) *G. Lagoudakis*

PROTOKÓŁ DODATKOWY.

Na wypadek gdyby Polska ratyfikowała później klauzulę fakultatywną art. 36 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, odwołanie się do Trybunału Rozjemczego, przewidzianego w art. 6 będzie mogło mieć miejsce tylko za wspólną zgodą Stron.

W braku takiej zgody Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej pozostaje kompetentny w sprawie wszystkich sporów do których odnosi się powyższa klauzula. Rozumie się, że zobowiązanie to, z wyjątkiem specjalnego odmiennego porozumienia między obydwoma Stronami, podlegać będzie tym samym zastrzeżeniom i będzie trwało tak długo, jak akces Grecji i Polski do klauzuli fakultatywnej art. 36 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Warszawa, dn. 4 stycznia 1932.

(—) *August Zaleski*
(—) *G. Lagoudakis*

Zaznajomiwszy się z powyższym traktatem uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości jak i każde z postanowień w nim zawartych; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

NA DOWÓD CZEGO wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dn. 8 kwietnia 1932.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

w z. (—) *Wł. Zawadzki*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

L. S.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires sus-nommés ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Varsovie, le 4 janvier 1932, en deux exemplaires.

(—) *August Zaleski*
(—) *G. Lagoudakis*

PROTOCOLE ADDITIONNEL.

Au cas, où la Pologne ratifierait plus tard la clause facultative de l'Art. 36 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale le recours à un Tribunal Arbitral, prévu à l'Art. 6, ne pourra avoir lieu que d'un commun accord des Parties.

Faute de pareil accord la Cour Permanente de Justice Internationale demeure compétente pour tous les litiges auxquels se rapporte la clause en question. Il est bien entendu que cette obligation, sauf un accord contraire spécial entre les deux Parties, sera sujette aux mêmes réserves et aura la même durée que l'adhésion de la Grèce et de la Pologne à la clause facultative à l'Art. 36 du Statut de la Cour Permanente de Justice Internationale.

Varsovie, le 4 janvier 1932.

(—) *August Zaleski*
(—) *G. Lagoudakis*

Après avoir vu et examiné ledit Traité, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé et promettons qu'il sera inviolablement observé.

EN FOI DE QUOI, Nous avons délivré les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 8 avril 1932.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
p. Le Président du Conseil des Ministres:

(—) *Wł. Zawadzki*

Le Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *August Zaleski*

L. S.

615.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 8 lipca 1932 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych traktatu przyjaźni, koncyliacyjnego i arbitrażowego między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką, podpisanego w Warszawie, dnia 4 stycznia 1932 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu art. 27 traktatu przyjaźni, koncyliacyjnego i arbitrażowego między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Grecką, podpisanego w Warszawie dnia 4 stycznia 1932 r., nastąpiła w Atenach w dniu 2 lipca 1932 r. wymiana dokumentów ratyfikacyjnych powyższego traktatu.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*